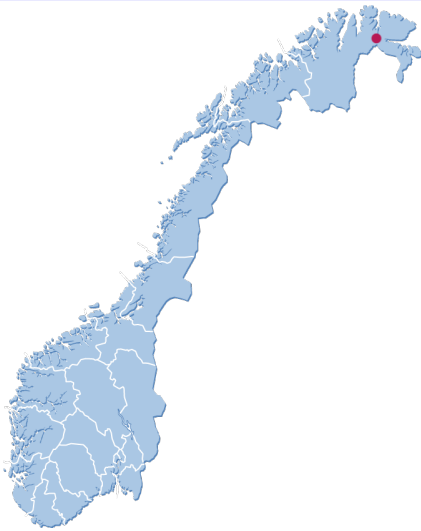
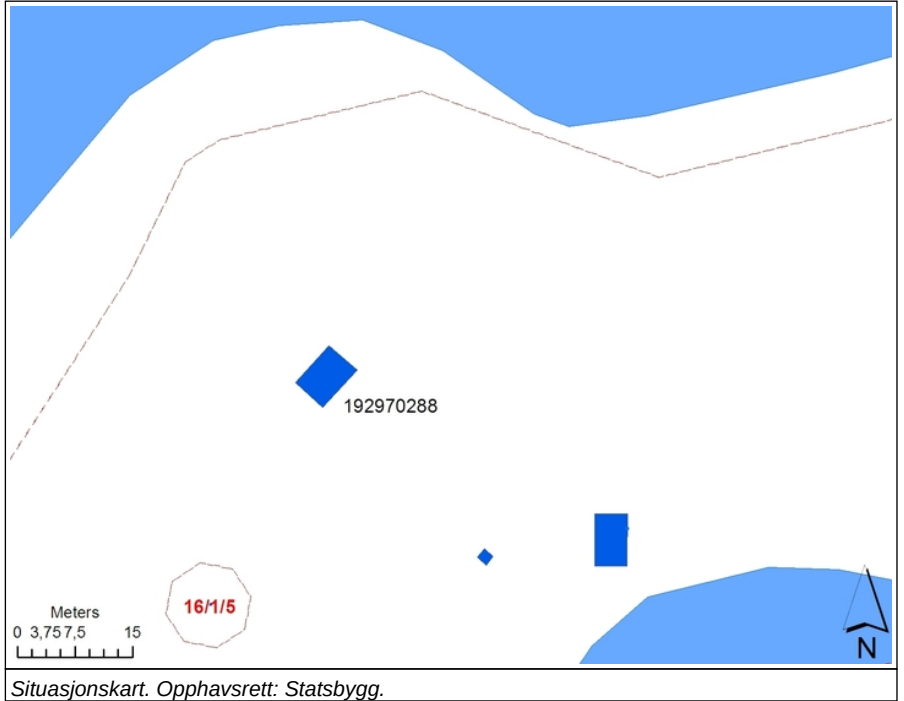

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Finnmark
Kommune: 2025/Deatnu - Tana
Opprinnelig funksjon: Hytte for reinpolitiet
Nåværende funksjon: Hytte for reinpolitiet
Foreslått vernekategori: Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg: 3

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9903372	HYTTE	1967	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	192970288	16/1
9903373	Naust	1967	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	192970288	16/1
9903374	Utedo	1967	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	192970288	16/1

Vern kompleks

Formål: Formålet med fredningen er å bevare en tydelig og typisk representant for reinpolithyttene.

Begrunnelse: Sommervannhytta er den mest opprinnelige av standardhyttene som ble oppført for reinpolitiet da etaten ekspanderte på 1960-tallet. Hytta har originale vinduer og sin opprinnelige utforming uten større tilbygg, og viser på en god måte standarden for reinpolithyttene.

Omfang: Fredningen omfatter hytta, naustet og utedoen.

Beskrivelse kulturmiljø

Sommervannhytta ligger i Tana kommune, vest for Masjokmoen. Hytta ligger på vidda uten bilvei, men plassert ved sentrale scooterløyper. Til komplekset hører foruten hytta også et naust og en utedo.

Reinpolitiet er en spesialtjeneste i politiet underlagt JD med ansvar tilknyttet reindriften i Nord-Norge.

Etableringen av reinpolitiet sprang ut av problemer knyttet til reintyverier. I et forsøk på å få bukt med problemet ble departementet ved lov av 31. mai 1935 nr. 5 gitt myndighet til å bestemme at det skulle være «forbudt for enhver å avhende, falby, kjøpe eller motta kjøtt og skinn av rein, medmindre det er behørig stemplet». Loven ble gitt etter oppfordring fra reineierne i Kautokeino og Karasjok. I brev fra fylkesmannen til Landbruksdepartementet av 4. desember 1934 heter det:

«Fra fjellsamer i Kautokeino og Karasjok er det gjennom flere år til stadighet fremkommet klager over at tyveri av rein mer og mer tar overhånd til ubotelig skade for reindriften og særlig for dem som søker å utøve en næring på lovlig vis. Fjellsamene har som middel for å komme uvesenet tillivs anbefalt stempelpåbud for alt reinkjøtt som selges i tiden fra mai til oktober, november ...».

Tyveri av rein økte under 2. verdenskrig, og det fortsatte også i årene etter. Stemplingspåbudet ble utvidet til å gjelde hele året (lovendring av 29. mars 1946 nr. 4). Men stempelpåbudet alene var ikke tilstrekkelig. Reineierne fremsatte krav om at formennene i reinbeitedistriktene måtte utstyres med politimyndighet og våpen.

Sommeren 1947 ble formennene i distriktene i Várjait og Buolbmát, samt formennene i distrikt 18, Karasjok vinterbeite, og 13, Indre orga[s] og Lájesduottar, tildelt midlertidig politimyndighet. Politimyndigheten gjaldt bare reintyveri og saker om ommerking. Formennene mente imidlertid at det var lite de kunne gjøre uten våpen, og at de på grunn av sitt eget arbeid med reindriften ikke hadde tid til å foreta noen lengre turer i anledning mistanke om tyveri. De mente derfor at det burde etableres et eget politi for å få bukt med reintyveriene.

Justisdepartementet stilte seg i først omgang negativ til eget politioppsett. Men etter at saken ble tatt opp i Stortinget, gikk Justisdepartementet i juni 1948 med på at inntil seks mann av Utrykningspolitiet ble avgitt til politimestrene som reinpoliti på Varangerhalvøya og tilgrensede strøk. Den første patrulje ble sendt ut 20. juli samme år, på Ifjordfjellet. Lappefogden uttaler i årsberetningen for 1946/48 at det ikke er «tvil om at det politioppsett som ble etablert i disse distrikter, gjorde sitt til at de overhåndtagende reintyverier avtok noe». Selv om oppsynet ikke kunne bli effektivt, «bidro det utvilsomt ved sitt nærvær i distriktene til å begrense tyveriene». «Bare den omstendighet at politiet var der, holdt sikkert mange reintyver borte.»

Senere har reinpolitiets oppgaver blitt flere: Forebygging og løsning av konflikter ved sammenblanding og merking av rein, trafikkkontroll og oppsyn i forhold til natur- og miljøkriminalitet.

Reinpolitiets eiendomsportefølje er hytter oppført for bruk under patruljering, rast og overnatting i tjenesten. De første hyttene ble oppført på 1940-tallet. I 1960-årene ekspanderte reinpolitiet og fikk oppført flere hytter, bla. en enkel standardhytte for reinpolitiet, som Sommervannhytta er et eksempel på.

Kilde: NOU 2001: 34 Samiske sedvaner og rettsoppfatninger, Justisdepartementet

Eiendomshistorikk

Sommervannhytta ligger i Tana kommune, vest for Masjokmoen. Politiet har festeavtale med Finnmarkseiendommen for hyttetomten. Hytta ble oppført for reinpolitiet i 1967, og har hele tiden vært i bruk av reinpolitiet.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9903372
GAB nr: 192970288
Navn: HYTTE
Oppført: 1967

Byggnr: 9903374
GAB nr: 192970288
Navn: Utedo
Oppført: 1967

Byggnr: 9903373
GAB nr: 192970288
Navn: Naust
Oppført: 1967

Sommervannhytta. Foto: Reinpolitiet. Opphavsrett: Reinpolitiet.

Oversiktskart med Sommervannhytta i sentrum. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 9903372 HYTTE

Kompleks 9903235 Sommervann

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	JUSTISDEP. V/POLITIAVDELINGEN
GAB nr:	192970288
Gnr/bnr:	16/1
Oppført:	1967
Byggherre:	Politiet.
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	Offentlig forvaltning
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	Overnattingssted
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	

Situasjonskart. Hytte sentralt i kartet. Opphavsrett: Statsbygg.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Hytta er oppført i lafteplank med rundhøvlet profil innvendig og utvendig kledd med tømmermannspanel. Taket er tekket med papp. Hytta har de opprinnelige, koblete vinduene med utvendige sprosser. Videre er det vedovn og teglsteinspipe.

Hytta består av gang/vindfang og oppholdsrom. Vindfanget er bygget til senere.

Sammendrag bygningshistorie

Hytta ble oppført i 1967 som en av flere standardhytter for reinpolitiet. I perioder har reinpolitiet patruljert vidda og benyttet hyttene som base flere uker i strekk. En patrulje kunne på 1960-tallet bestå av én betjent og to kjentmenn. Hyttene har også vært benyttet til raster og enkeltovernattinger. Hytta er stadig i bruk til formålet, men er ikke lenger bebodd over lengre tid.

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare en tydelig representant for reinpolitihyttene.
Begrunnelse:	Sommervannhytta er den mest opprinnelige av standardhyttene som ble oppført for reinpolitiet da etaten ekspanderte på 1960-tallet. Hytta har originale vinduer og sin opprinnelige utforming uten større tilbygg, og viser på en god måte standarden for reinpolitihyttene.
Omfang:	Fredningen omfatter eksteriør og interiør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

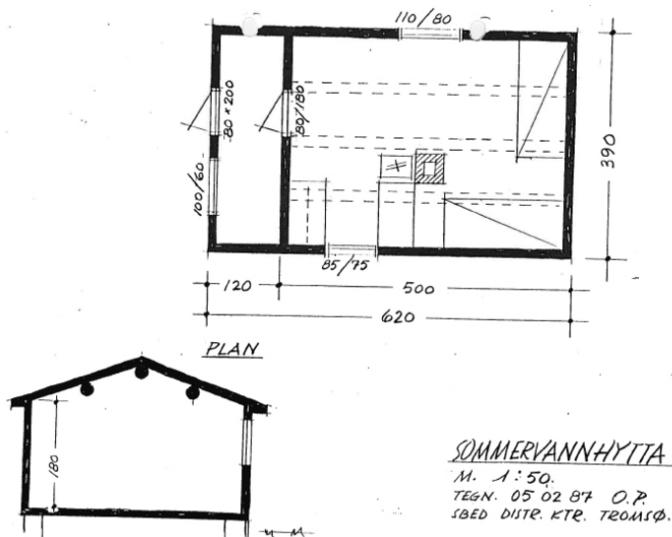
Sommervannhytta. Opphavsrett: Reinpolitiet.

Hytta. Opphavsrett: Reinpolitiet.

BYGNING 9903372 HYTTE

Kompleks 9903235 Sommervann

Plan- og snittegning. Opphavsrett: Reinpolitiet.

Interiør. Opphavsrett: Reinpolitiet.

Hyttas hovedrom: Kjøkken og stue. Opphavsrett: Reinpolitiet.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	JUSTISDEP. V/POLITIAVDELINGEN
GAB nr:	192970288
Gnr/bnr:	16/1
Oppført:	1967
Byggherre:	Politiet.
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	Offentlig forvaltning
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	Naust
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	

Situasjonskart. Naust i sørøst. Opphavsrett: Statsbygg.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Et enkelt, tradisjonelt naust, satt oppå stein rett på bakken. Uisolert reisverk med liggende panel og saltak tekket med papp.

Sammendrag bygningshistorie

Naustet ble oppført samtidig med hytta i 1967 for reinpolitiet. I perioder har reinpolitiet patruljert vidda og benyttet hyttene som base flere uker i strekk. Hytta er stadig i bruk til formålet, men er ikke lenger bebodd over lengre tid.

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare naustet som en del av reinpolitiets hytteanlegg.
Begrunnelse:	Naustet inngår som en del av det helhetlige anlegget.
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Naustet. Opphavsrett: Reinpolitiet.

Naustet. Opphavsrett: Reinpolitiet.

BYGNING 9903374 Utedo

Kompleks 9903235 Sommervann

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: JUSTISDEP. V/POLITIAVDELINGEN
GAB nr: 192970288
Gnr/bnr: 16/1
Oppført: 1967
Byggherre:
Arkitekt:
Opprinnelig funksjon:
Nåværende funksjon:
Bygningsart: Utedo
Regulering: Ikke registrert: null
Vernestatus:

Situasjonskart. Utedo sør i kartet. Opphavsrett: Statsbygg.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

En alminnelig norsk utedo. Reisverk med utvendig panel og pulttak.

Vern

Formål: Formålet med fredningen er å bevare utedoen som en del av reinpolitiets hytteanlegg.
Begrunnelse: Utedoen inngår som en viktig del av et hytteanlegg med enkel standard.
Omfang: Fredningen omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori: Verneklasse 1, fredning

Utedo. Opphavsrett: Reinpolitiet.